

Nro. 1. és 2.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden October 2-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Néhány hetektől fogva olly meleg idő jár itten, a' millyen Sz. Jakab havában is bé illene, essönk tellyességgel nintsen, melly miatt sem szántani, sem vetni nem lehet. A' Duna vize is annyira le apadt, hogy a' két város közt lévő hidon alól a' vizet által lehet lovon gázolni. A' szöllöhegyek termése ugyan jól érik, de a' kerti és mezei vetemények, nevezetessen, a' répa, a' káposzta, és a' földi alma, a' felettébb való szárazság miatt nem nevedkedhetnek. — A' patakokon és más folyóvizeken lévő malmok nem örölhetnek, még a' Dunán lévőök is tsak imitt amott és nagynehezen, melly miatt a' liszt meg drágúlt, a' kenyér és semlye meg kissebbítették, és

ha a' kegyelmes egek rajtunk nem szánakoznak, a' kenyérből sem ehetünk eleget.

Az a' hid, mellyet Orosz Hertzeg *Rasumowsky* a' maga Landstrásze nevü külső városban lévő palotája alatt nagy költséggel készitetett, de a' múlt esztendőben el égett, ismet megépítette, és most már szabadon lehet a' gyalog embernek azon a' prater erdőbe által menni. — Az azon felül igen mesterségessen, és felette sok költséggel épitetett Ferencz hidját is, melly a' múlt esztendőben, a' Frantziáknak ide lett bé jövedelek előtt, hasonlóképen meggyújtatott, ismét meg fog építeni, mellynek helyre állításához annak építő mestere Baró *Bacassy* hozzá is fogott. Ugy mondják, hogy nem fából, hanem Anglus mód szerént, vasból fogja azt elkészíteni.

Frantzia Birodalom.

Egy Párisi tudós Zsurnalista azt jegyzette meg minapi levelében, hogy e' föld kerekiségén 800 milliom ember lakik, kik közzül 481 milliom Pogány, 140 milliom Mahomet, 9 milliom Zsidó, 170 milliom keresztény valláson van. Az utólsobbak között 50 milliom Protestans találtatik.

Mostanában egy igen nevezetes és hasznos könyv adatott ki Párisban következő tzim alatt: *Egyiptomnak le írása, avagy, azoknak a' jegyzéseknek és vizsgálódásoknak gyűjteménye, melly a' Frantzia Armadiának Egyiptomban való létele alatt össze szedetett.* Ebben a' munkában az a' nagy nyereség foglaltatik bé, mellyet a' mi időnkbeli nagy héros, maga Egyiptomi expeditiójában a' tudományokra és szép mesterségekre nézve, a' vele vólt nagy tudós emberek által össze szede-

lianak régi és igen hires városából, Nikome-diából.

Augustus 4-ik napjára vólt a' Zultánnak a' nagy Vezér ármádiajához leendő menetele meghatározva, melly végre a' hét lófarkas zászlók ki is függesztettek a' Csász. lakó várnak, az úgy nevezett Serailnak kapuja felett. Ki függesztettek a' *Mufti*, a' *Kajmakán* és a' *Seymen Basa* palotáik előtt is. — Még eddig semmi tudósítást nem vettünk *Mahmud* Császárnak táborba való pompas meneteléről. Ez a' pompas táborba való szállása az uralkodó Császárnak abból áll, hogy a' *Mahomet* Próféta rongyos zászlója, kaptánnya, és a' mint az ő követői költeményeznek, az ő tulajdon kezével irt *Kóránja* aranyas ládába rakatnak, egy felszentelt tevének hátára tétetnek, és a' Török ármádiát vezérlő Császár előtt a' táborba vitetnek. Ezeknek a' szent ereklyéknek fő gondviselője *Nakib-Serifnek* nevezetik; e' szokta a' fel szentelt tevét a' Császár előtt vezetni, és olly nagy méltóságú személynek tartatik a' Muzulmannoktól, hogy nem hogy tselekedettel, nem hogy szóval, de még tsak titkos gondolattal sem szabad őtet megsérteni. — A' Konsztantzinápolyi utólsó levelek azt hirdetik, hogy a' Nagy Vezér a' fél szemü *Jussuff Basa* számára egy szép brilliantos kövekkel felékesített bokrétát készitetett a' Török Császár. mellyet maga fog a' turbanja mellé szúrni. Ez a' nagy vezér 73 esztendőös de eleven öreg ember, nagy katona, a' ki egy kedves ifjú rabszolgájával dzsidázván ez a' dzidát szemébe hajította, 's azt kiütötte, mellyért avval büntettetett meg, hogy

szép summa pénzt adván néki az ura szolgálat-
 jaból el bocsátotta, és meg parantsolta néki,
 hogy többé soha szeme eleibe ne mennyen.

A' Frantzia Monitörnek 16-ik Septemberi da-
 rabjában van az a' *Hatticherif*, az az, a' Török
 Császárnak az a' tulajdon kezével irt és közön-
 ségessé is tétetett hirdetménye, mellyet minden
 hiv Muzulmannoknak felbuzditásokra ki adott.
 Ebben a' hirdetményben a' többi közt így szól-
 lott: „A' hitetlen Moskoviták, úgymond, fekete
 lelkekben megbódulván, az igaz hívőknek föld-
 jöket megtámadtak, erősségeiket elfoglalták, és
 minden nem- és korbéli lakosaival rosszúl bán-
 tak. — Semmit sem akarnak az egymással való
 megbékéléstől tudni, hanem a' szüntelen tartó
 háborúról gondolkoznak. — Meg nem engedhe-
 tem, hogy az én igaz vallású atyamfiai lábbal
 nyomattassanak, és méltán várhatnak töllem vé-
 delmet 's bátorságot. — A' Koránnak egyik tzik-
 kelyében így szól az Isten a' Prófétához: Buz-
 ditsd fel az igaz hiveket a' viadalra, 20 bátor
 ember közülök 200, és százan 1000 hitelene-
 ket meggyőznek.“

„A' mindenható Istennek, és az ő Prófétájá-
 nak segedelmekben bizván, a' győzedelemnek út-
 jára megyek, és a' muzulmanni ármadiának ve-
 zérléset magamra veszem. — Kiki közzületek ké-
 szüllyön a' viaskodáshoz, és a' ki hátat vet az
 ellenségnek, azt az Isten haragjára méltónak itili
 a' Kórán. — Ti nem érettem hartzoltok, hanem
 az igaz vallásért, és a' Próféta kevély ellenségi
 ellen. — Hát ugyan engedjünk e' a' Moskoviták
 felfuvalkodott kívánságaiknak? Épen nem, az

igaz hívők elég erősek az igaz vallás ellenségeinek való ellentállásra, ők a' mindenható Isten óltalma alatt hartzolnak. Minden magunk közt való ellenségeskedés távozzék el tőlünk, illy módon miénk leszen a' győzedelem. Rappant birodalmamnak minden tartományiba sebes postákat fogok parantsolatommal küldeni; minden előjáró köteles leszen alattavalóival mingyárt felkelni, másként hivatalját el veszi. — Senki el ne vesszítse a' betses időt a' jelenvalókról és elmúltakról való haszontalan kérdésekkel és elmélgedésekkel. — A' hadi eszközökről és tábori elégekről gond fog viseltetni. — Kiki siessen a' Mindenhatónak utján a' győzedelemre. — Aldja meg az isteni gondviseles maga hiv tisztelőit, 's ejtse gyalázatba ellenségeit! — Amen. — Minden Isten-től függ, tölle jön a' győzedelem. — Miénk leszen a' győzedelem.

A' Wechabiták, a' kik sok esztendőktől fogva Arabiának nagy részét magok alá vetették, és a' Mahomet vallását meg jobbitani igyekeztek vala, a' mennyiben azt állatták, hogy Mahomet nem isteni Próféta, hanem tsak tsábító vólt, a' múlt Juniusban, nagy hadi erővel, melly 100000 emberre tétetik, jöttek ki Arábiából, és Bassora városa felé nyomúltak, melly a' Persiai tenger öbölben, az Eufrates és Tigris folyovizeknek öszvefolyásánál fekszik, olly feltétellel, hogy azt egészen kiprédállyák. De a' Bagdádi Basa 40000 főből álló hadi sereget gyűjtvén öszve, minden velek való verekedés nélkül vissza üzte őket Arábiába. Ha ez a' vándorló nép, tudni illik a' Wechabiták rendesen fel vólnának fegy-

verkeztetve, és artilleriájok is bovséggel volna, igen veszedelmes ellenségek vólnának. — Öt esztendővel ennekelőtte a' Muzulmannoknak két szent városát Meckát és Medinát el foglalván, azokat egészen felprédálták, 's kipusztították. — (Meckában, 571-ik esztendőben született Mahomet Próféta, Medinában pedig 633-ik esztendőben meg holt, és ott is temettetett el). Még most is birják ezt a' két várost a' Wechabiták, 's e' miatt nem mehetnek oda a' Muzulmannok, nagy Prófétájok hamvainak tiszteletére olly szabadosan mint annakelőtte. — Persiából olly tudósítás küldetett Alexandriába, 's onnan Konstantzi-nápolyba, hogy a' Persiai Zofi, avagy Király *Schach - Feth - Aly*, 100 ezer emberrel táborba szállott, és a' Caspiumi tengernek napnyugoti partjain az Orosz Birodalom ellen marsirozik.

T u d ó s í t á s.

Alábbírtt a' Magyar Kurirban tett tudósítás szerént, az ő maga fele részéről a' Sáros - Pataki typografiájának ezentúl egészen le-mond, úgy hogy azon typografiával, a' mellyel úgy bánhat ennekutánna Tek. Ns Szentes József Úr, mint tulajdon maga jószágával, mellynek az árra az alább irtnak nagyobb részint ki-fizetődött,

Haykul Antal,

Cs. Kir. Bétsi typografus.